

Motie

Naam motie

Pas op de plaats voor windturbines!

Vergadering

Statenvergadering 8 november
2023

Opstellers

BBB – Monique van den Broek

Motienummer

44

Verzoek

1. Stop met lokale plan-m.e.r. of project-m.e.r. en/of het toestaan van bouwen van nieuwe windturbines op land totdat zeker is dat dit, volgens de Europese regels, kan en dat het veilig en gezond is voor omwonenden en in ieder geval totdat de bevindingen uit de landelijke planMER wettelijk zijn vastgelegd.
2. Kleine windmolens met lage tiphoogte, die mensen op hun eigen erf willen zetten voor eigen gebruik, wel toe te staan, omdat hun impact op de omgeving niet significant is.
3. Stop met de focus op grootschalig zon en wind en ga eerder en meer inzetten op andere hernieuwbare energiebronnen, mede gelet op netcongestie (te veel stroom)

Aanleiding

Een "Pas op de plaats voor windturbines" is nodig om mensen fit en gezond te houden nabij windturbines en om extra netcongestie te voorkomen! We zien heden ten dage vele problemen met grote windturbines/windparken en haar omwonenden. Deze problemen zijn maatschappelijk onaanvaardbaar! Het doel om mensen fit en heel te houden in zo'n omgeving, wordt heden zwaar geweld aan gedaan. Alle reden om te komen tot nieuwe effectief beschermende normen en regelgeving voor windturbines. Ook netcongestie vergroten met extra wind op land is geen goed plan, want nu al kunnen bedrijven (en notabene windparken) en in de toekomst nieuwe woonwijken niet worden aangesloten op het stroomnetwerk. In het hele land zit het elektriciteitsnetwerk volⁱ.

Mensen maken zich grote zorgen over de nadelige effecten van windturbines en dat is niet zonder reden. De wetenschap heeft causaal verband aangetoond tussen het optreden van ziekte-effecten en voldoende blootstelling aan windturbines als gevolg van de impact daarvan (zoals o.a. door (laagfrequent) geluid, slagschaduw en trillingen). Dit heeft tot gevolg dat bevoegd gezag bewijslast heeft (m.b.t. het feit dat het veilig en (biofysisch, medisch) gezond is bij voldoende afstand tot woningen)ⁱⁱ

De overheid moet wetenschappelijk verantwoord bewijzen dat er met nieuwe rijksnormen geen onaanvaardbare hinder, ziekte-effecten of gezondheidsrisico's optreden door windturbines en dat het veilig is voor omwonenden. Eveneens dient zij deze rijksnormen te valideren in het veld om zo omwonenden tijdig effectief te beschermen.

Het is niet aanvaardbaar om windturbines te plaatsen die niet aan deze eisen en regels kunnen voldoen. Dit kan bovendien Provincie (lees: inwoner die belasting betaalt) en/of initiatiefnemers zeer veel geld kosten, want zelfs als er geen bezwaar is of wordt gemaakt in een vergunningsprocedure, kunnen omwonenden nadien nog steeds een beroep doen op de Europese regels. Met tot gevolg dat windturbines stil kunnen worden gezet of zelfs moeten worden afgebroken.

Beoogd effect

- Het halen van de klimaatdoelstellingen voor 2030 zonder nadelige gevolgen voor mensen en hun woon- en leefomgeving
- Het voorkomen van netcongestie en onnodig uitgeven van belastinggeld
- Het verhogen van draagvlak energietransitie
- Opbouw van vertrouwen in de overheid

Argumenten

- 1.1 *Er is maar één overheid, EU ziet geen Provincie of Gemeente, en deze moet zorgen voor de juiste normen en regelgeving opdat windturbines op voldoende afstand komen van woningen en haar bewoners. De regering voert nu onderzoek uit (planMER + AmvB) om te komen tot nieuwe rijksnormen. De Provincie (en gemeente) zijn hieraan ondergeschikt.*
- 1.2 *De (Demissionair) Minister Jetten heeft aangegeven dat Provincies geen nieuwe (tijdelijke) normen en regelgeving voor windparken mogen maken zonder eerst een vergelijkbaar nationaal onderzoek (planMER) uit te voeren. Dit is omdat we moeten samenwerken en onderdeel zijn van diezelfde ene overheid.ⁱⁱⁱ*
- 1.3 Er zijn strikte Europese regels over het milieu (Strategische Milieu Beoordeling of SMB-richtlijn). Onze eventuele lokale Provinciale regels over de afstand van windturbines ten opzichte van woningen en omwonenden zijn wellicht onvoldoende beschermend gezien de vele problemen bij omwonenden in Nederland. Iedereen kan zich beroepen op deze Europese regels, ook als besluiten al onherroepelijk vaststaan, en zij door fouten van deze ene overheid worden benadeeld! Het zou ook heel raar zijn dat de ene burger beter wordt beschermd dan de andere burger, omdat toevallig windturbines later worden aangevraagd. Willekeur moet dan ook uit den boze zijn.
- 1.4 De provincie moet maximaal en loyaal ervoor zorgen dat we ons aan deze Europese regels houden, opdat woon- en leefomgeving van omwonende mensen (en dieren) niet verslechtert. Derhalve moeten gezondheid en welzijn goed en effectief beschermd worden tegen mogelijke impact, hinder, ziekte-effecten en gezondheidsrisico's die windturbines veroorzaken. Nu er geen geldige Rijksnormen zijn, kan een Provincie niet zelf lokale normen vaststellen in tegenspraak met deze toekomstige Rijksnormen!^{iv} Uiterste zorgvuldigheid moet voorop staan als het om de gezondheid van onze burgers gaat!
- 1.5 We kunnen de klimaatdoelstellingen voor 2030 niet halen als windturbines geen stroom kunnen opwekken. Het duurt soms 10 jaar om toestemming te krijgen voor het plaatsen van windturbines en dan is het al 2033 en te laat. Daarom moeten we alles op alles zetten om andere hernieuwbare energiebronnen te onderzoeken en gebruiken. Conform het klimaat akkoord waarin ook is afgesproken naar alternatieven te kijken nu 35 Twh op land al is behaald.

ⁱ Bovendien is momenteel sprake van een vol elektriciteitsnet dat de gehele lidstaat aangaat en is ook in de motie aan de orde gesteld. Wij verwijzen naar: ECLI:EU:c:2020:503, overweging 95, namelijk: “Gelet op het voorgaande dient op de tweede vraag, onder h) en i), te worden geantwoord dat indien blijkt dat een milieubeoordeling in de zin van richtlijn 2001/42 had moeten worden verricht voorafgaand aan de vaststelling van het besluit en de omzendbrief die de grondslag vormen voor een bij een nationale rechter aangevochten vergunning voor de bouw en exploitatie van windturbines, en deze handeling en vergunning dus niet verenigbaar zijn met het Unierecht, die rechter de gevolgen van deze handelingen en vergunning slechts mag handhaven indien het interne recht dit toestaat in het kader van het bij hem aanhangige geding en de nietigverklaring van de vergunning aanzienlijke gevolgen zou kunnen hebben voor de elektriciteitsvoorziening in de hele lidstaat in kwestie. Een dergelijke handhaving mag bovendien niet langer duren dan strikt noodzakelijk is om een einde te maken aan die onrechtmatigheid. Het staat in voorkomend geval aan de verwijzende rechter om deze behoordeling in het hoofdeding te verrichten.” Uit het ontwerpbesluit en de toelichting daarop blijkt het ontwerp besluit ACM, zie ook toelichting punt 115, tot stand gekomen op grond van de elektriciteitsverordening en Elektriciteitsrichtlijn en de artikelen 1 en 9 van de Elektriciteitsrichtlijn, is het borgen en bevorderen van de voorzienings- en leveringszekerheid een zeer belangrijk doel van de Europese elektriciteitswetgeving. Op grond van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat handhaving wel degelijk mogelijk is, omdat de elektriciteitsvoorziening in het geding is.

ⁱⁱ Ref VII: WIND TURBINES AND ADVERSE HEALTH EFFECTS: APPLYING BRADFORD HILL'S CRITERIA FOR CAUSATION, 2021; DOI nummer: Environ Dis 2021;6:65-87. DOI: 10.4103/ed.ed_16_21

Anne Dumbrille, Robert Y. McMurtry, Carmen Marie Krogh: <https://www.windwiki.nl/wind-turbines-and-adverse-health-effects-applying-bradford-hills-criteria-for-causation%EF%BF%BC/>

ⁱⁱⁱ Uit kamerstukken, Tweede Kamer der Staten-Generaal 2 Vergaderjaar 2022-2023 3590, antwoord 2 midden blijkt: het is vanwege strijdigheid met de Europese richtlijn voor strategische milieubeoordeling (smb-richtlijn) echter niet toegestaan om – vooruitlopend op de planMER en AMvB-procedure – vanuit het Rijk algemene of tijdelijke regels te geven voor nieuw te realiseren windparken zonder het uitvoeren van een planMER

^{iv} Er is sprake van één overheid, inclusief nuancerings daarop. Het staat vast dat de lokale Windturbinevoorschriften, zoals ten aanzien van afstandsnormen, van de Provincie mogelijk niet voldoen aan de SMB-richtlijn omdat een landelijke planMER ontbreekt